

EUROPA-KOMMISSIONEN

DEN EUROPÆISKE UNIONS
HØJTSTÅENDE REPRÆSENTANT
FOR UDENRIGSANLIGGENDER
OG SIKKERHEDSPOLITIK

Bruxelles, den 26.6.2012
JOIN(2012) 19 final

FÆLLES MEDDELELSE TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Udvikling af en EU-politik for den arktiske region: fremskridt siden 2008 og den fremtidige indsats

{SWD(2012) 182 final}

{SWD(2012) 183 final}

FÆLLES MEDDELELSE TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Udvikling af en EU-politik for den arktiske region: fremskridt siden 2008 og den fremtidige indsats

Resumé

Den Europæiske Union bør i takt med klimaændringerne og den økonomiske udvikling i den arktiske region øge sit engagement i forhold til sine arktiske partnere, således at vi i fællesskab kan gøre en indsats for at beskytte miljøet i den arktiske region og sikre den en bæredygtig udvikling. Intet andet sted er klimaændringerne mere synlige end i Arktis, som udgør en vital og sårbar del af jordens miljø og klimasystem. Den arktiske is smelter hurtigt, hvilket medfører selvforstærkende global opvarmning¹ og påvirker både økosystemerne og den traditionelle levevis for de oprindelige folk.

Denne fælles meddelelse fra Kommissionen og den højtstående repræsentant slår til lyd for et øget EU-engagement i arktiske spørgsmål. Den kommer i forlængelse af, at Europa-Kommissionen på EU's vegne har anmodet om permanent observatørstatus i Arktisk Råd, og at den højtstående repræsentant/næstformand Catherine Ashton aflagde besøg i Arktis (Rovaniemi, Kiruna og Svalbard) i marts 2012. Medunderskrivere af anmodningen er næstformand Catherine Ashton og kommissær Maria Damanaki. Siden Kommissionen i 2008 vedtog sin første meddelelse om Arktis er EU blevet en central støtte for den arktiske region. Det har øget bevidstheden om den betydning, EU har for det arktiske miljø, og om de muligheder, der er for bæredygtig udvikling i den arktiske region til fordel for både den lokale arktiske befolkning og EU.

Den fart, hvormed ændringerne finder sted i Arktis, er en vægtig grund til EU's engagement i miljøbeskyttelse og bekæmpelse af klimaændringer. Ændringerne nødvendiggør også øget EU-investering i forskning i klimaændringer i Arktis som udgangspunkt for yderligere global og regional indsats.

- 2005-2010 er den varmeste periode, der nogensinde er registreret i Arktis
- Det Arktiske Hav forventes inden for de kommende 30-40 år at være næsten isfrit om sommeren
- Arktiske gletsjere, polarkapper og den grønlandske indlandsis bidrog med mere end 40 % til stigningen i vandstanden i verdenshavene mellem 2003 og 2008.

(Kilde: Arctic Monitoring and Assessment Programme, 2011 assessment of the impacts of climate change on Snow, Water, Ice and Permafrost in the Arctic (SWIPA)).

Det ændrede arktiske landskab åbner muligheder for nye transportkorridorer og udnyttelse af både naturlige og mineralske ressourcer. Mens dette vil være til gavn for den regionale og globale økonomi, vil det også have konsekvenser for Arktis' skrøbelige miljø, hvis det ikke forvaltes med stor forsigtighed. Der vil være behov for ny teknologi og omfattende viden for

¹ Den smeltende is øger de dramatiske konsekvenser af klimaændringerne i Arktis og navnlig accelerationen i de globale temperaturer tager til på grund af den reducerede albedoeffekt.

at sikre, at de økonomiske muligheder ikke udnyttes på bekostning af de allerhøjeste miljøstandarder og bevaring af det enestående arktiske miljø.

- Ifølge US Geological Survey (2009) findes 13 % af de uopdagede oliereserver og 30 % af de uopdagede gasreserver i Arktis
- Nordsøruten fra Europa til Asien vil kunne afkorte fragtskibenes sejltid mellem Stillehavet og Atlanterhavet med en tredjedel. Via Suez-kanalen er Yokohama-London-ruten f.eks. på 11,447 sømil, og den ville være på 7,474 ad Nordsøruten
- 88 % af EU's samlede produktion af jernmalm produceres i Barentsregionen
- Der bor omkring 4 millioner mennesker i Arktis. De oprindelige folk udgør omkring 10 % af den samlede arktiske befolkning.

Arktis er et område med voksende strategisk betydning. Det er et eksempel på succesfuldt internationalt samarbejde, der bidrager til fred og sikkerhed i regionen. Den nylige indgåelse af traktaten mellem Kongeriget Norge og Den Russiske Føderation om søgrænser og samarbejde i Barentshavet og Det Arktiske Hav er et positivt eksempel på et sådant samarbejde. Arktiske stater samarbejder på grundlag af den eksisterende internationale retsorden, navnlig FN's havretskonvention. Arktisk Råd fremstår som det vigtigste regionale organ, og alle de arktiske stater og de arktiske oprindelige folk er repræsenteret i det.

Den Europæiske Union har en vigtig rolle at spille med hensyn til at støtte dette succesfulde samarbejde og bidrage til at adressere de udfordringer, regionen nu står over for. Den Europæiske Union er den vigtigste globale fortalere for, at der gøres en større international indsats for at bekæmpe klimaændringerne gennem udvikling af alternative energikilder, effektiv anvendelse af ressourcer og forskning i klimaændringer. Arktisk Råd tæller tre (og med Island potentielt fire) EU-stater blandt sine medlemmer. Den Europæiske Union er også en vigtig aftager af ressourcer og varer fra den arktiske region. Mange af dens politikker og regler har derfor betydning for arktiske interessenter. Den Europæiske Union ønsker at udvide samarbejdet med arktiske partnere for at udbygge kendskabet til deres situation og sammen tage fælles udfordringer op.

EU's indsats for Arktis omfatter:

- **Bekæmpelse af klimaændringer:** EU er på vej til at nå sit Kyotomål, har indføjet sin 20 %-reduktion af drivhusgasserne i sin lovgivning og satser på en reduktion på 80-95 % af sine emissioner senest i 2050
- **Forskning angående det arktiske miljø:** Kommissionen har gennemført en epokegørende evaluering af EU's nuværende og fremtidige fodaftryk i Arktis, som viser, at EU har en betydelig indvirkning på samfundsøkonomien og miljøet i regionen
- **Investering i bæredygtig udvikling mod nord:** EU stiller 1,14 mia. EUR til rådighed til udvikling af det økonomiske, sociale og miljømæssige potentiale i EU's arktiske regioner og naboområderne for perioden 2007-2013
- **Større vished og ændring af overvågningen i den arktiske region:** EU har under det syvende rammeprogram for forskning bidraget med ca. 200 mio. EUR til

internationale forskningsaktiviteter i Arktis

- **Søtransport og maritim sikkerhed:** Eftersom der i næsten 90 % af EU's eksterne handel indgår søtransport, har EU betydelige erfaringer inden for både søtransport, skibsbygning, satellitnavigation, eftersøgning og redning samt etablering af havneinfrastrukturer.

Denne meddelelse gennemgår EU's bidrag til Arktis siden 2008 og udstikker kursen for det fremtidige samarbejde med arktiske partnere. Denne nye fælles meddelelse, som anvender en global tilgang til arktiske spørgsmål, understreger behovet for en sammenhængende, målrettet strategi for Arktis, som bygger på EU's stærke sider og fremmer ansvarlig udvikling samtidigt med, at dialogen og samarbejdet med alle arktiske interessenter udbygges.

Kommissionen og den højtstående repræsentant foreslår en yderligere udvikling af EU's politik for Arktis. EU vil:

- støtte forskning og samle **viden** med henblik på at adressere miljø- og klimaændringsudfordringerne i Arktis
- handle **ansvarligt** for at bidrage til at sikre, at økonomisk udvikling i Arktis er baseret på bæredygtig anvendelse af ressourcer og miljøekspertise
- udbygge sit konstruktive **engagement** og sin konstruktive dialog i forhold til de arktiske stater, oprindelige folk og andre partnere.

I den første del af denne fælles meddelelse foreslår Kommissionen og den højtstående repræsentant et sæt byggesten for EU's konstruktive indsats i Arktis med henblik på at styrke bæredygtig udvikling og fremme effektiv forvaltning af økosystemet.

Den anden del af meddelelsen imødekommer Rådets anmodning om opfølgning af dets konklusioner om arktiske anliggender² og Europa-Parlamentets beslutning om en bæredygtig EU-politik for Arktis³. Den sætter fokus på de øgede EU-aktiviteter i regionen og gennemgår de spørgsmål, der tages op i Kommissionens meddelelse – "Den Europæiske Union og Den Arktiske Region" - der blev offentliggjort i november 2008⁴. Yderligere detaljerede oplysninger om fremskridt, der allerede er gjort på de politikområder, der er omhandlet i denne meddelelse, er at finde i to ledsagedokumenter:

1. Et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene med titlen "Inventory of activities in the framework of developing a European Union Arctic Policy"
2. Et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene med titlen "Space and the Arctic".

Kommissionen og den højtstående repræsentant vil desuden gå ind i en bred dialog- og høringsproces i forhold til de arktiske stater, de oprindelige folk og andre berørte parter. Herigennem vil EU yderligere kunne forbedre sin politik og sikre, at EU's fremtidige bidrag

² Rådets konklusioner om arktiske anliggender fra det 2985. rådsmøde for udenrigsministrene i Bruxelles, den 8. december 2009.

³ P7_TA(2011)0024 af 20. januar 2011.

⁴ KOM(2008) 763 af 20. november 2008.

til Arktis har støtte fra regionale interessenter og fremmer den fælles indsats, der gøres af de arktiske stater.

Kommissionen og den højtstående repræsentant ser frem til drøftelserne med Rådet og Europa-Parlamentet om denne meddelelse.

Del 1 – Hvordan udfordringen skal tages op

Kommissionen opstillede i 2008 tre vigtige politikmål:

- at beskytte og bevare Arktis i enighed med de lokale befolkninger
- at fremme bæredygtig anvendelse af ressourcer, og
- at samarbejde internationalt.

EU's indsats siden 2008 har ført til mærkbare resultater⁵ inden for miljøbeskyttelse, forskning og økonomisk udvikling, og det særlige fokus på beskyttelse af det arktiske miljø forbliver hjørnестenen i EU's politik for Arktis. På grund af forandringernes fart i Arktis er tiden imidlertid nu moden til at videreudvikle EU's politik for regionen, anvende en bredere strategi og koble den sammen med Europa 2020-dagsordenen for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst samtidigt med, at der fortsat ydes støtte til al indsats for at sikre effektiv forvaltning af det skrøbelige arktiske miljø. Hertil kommer, at EU's bidrag til arktiske anliggender bør understøtte de arktiske staters indsats og tage hensyn til de oprindelige folks og lokalsamfundenes behov.

Dette dokument redegør derfor kort for en strategi, der bygger på tre elementer: **viden, ansvar og engagement.**

1. VIDEN

Over for de potentielle globale temperaturstigninger er der behov for solid videnskabelig forståelse af omfanget og hastigheden af klimaændringerne i Arktis og af den måde, hvorpå de påvirker resten af verden. Bæredygtig udvikling i Arktis vil skulle være baseret på fortsat måling af, hvordan øget menneskelig aktivitet berører regionens skrøbelige miljø. EU vil derfor basere sin indsats på viden: med henblik på at forstå Arktis bedre gennem investering i arktisk forskning, udvikle overvågning af Arktis fra rummet og støtte informations- og observationsnetværk samtidigt med, at der samles knowhow og teknisk ekspertise.

⁵ I anden del af denne meddelelse og i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene "Inventory of Activities in the framework of developing a European Union Arctic Policy" redegøres der for de vigtigste aktiviteter og resultater.

1.1 Udvikling af miljøekspertise og dialog og fremme af beskyttelsen af det arktiske miljø.

EU går ind for at beskytte miljøet globalt og vil støtte enhver indsats, der kan sikre effektiv forvaltning af det skrøbelige arktiske miljø.

- EU vil samarbejde med andre partnere for at bekæmpe de globale klimaændringer, beskytte det arktiske miljø og udbygge den videnskabelige forståelse af, hvordan disse udfordringer skal tages op
- Europa-Kommissionen sluttede sig f.eks. i 2012 til koalitionen for klima og ren luft for at mindske udledningen af kortlivede klimaforurenende stoffer. Dette initiativ har til formål at supplere den nødvendige FN-indsats for at reducere de globale drivhusgasudledninger
- EU går ind for, at der etableres et retligt bindende globalt instrument angående livscyklussen for kviksølv under FN's miljøprogram (UNEP), som er af særlig betydning for den arktiske region.

1.2 Morgendagens udfordringer skal tages op gennem forskning

Under Europa 2020-flagskibsinitiativet "Forsknings- og innovations-EU"⁶ og Horisont 2020⁷, det foreslåede investeringsprogram for forskning og innovation for 2014-2020, retter Kommissionen fokus for EU's forsknings- og innovationspolitik mod vores aktuelle samfundsudfordringer. Disse udfordringer omfatter klimaændringer, energi og ressourcemangel, sundhed og demografiske forandringer samt vand og fødevareresikkerhed. Det vil blive tilstræbt at opnå politikrelevante resultater, som kan lægges til grund for økonomiske og politiske beslutninger. Den foreslåede finansiering af Horisont 2020 (80 mia. EUR) udgør en betydelig forøgelse i forhold til tidligere EU-forskningsprogrammer, og den vil gøre det muligt for EU at yde et endnu større bidrag til arktisk forskning. Kommissionen vil også:

- fortsat række ud til andre dele af verden, herunder medlemmerne af Arktisk Råd, i sin søgen efter internationale løsninger på samfundsmæssige udfordringer, som Europa står over for
- udbygge sit arbejde med arktiske partnere om etablering af infrastrukturer, som skal udvikles på internationalt plan.

EU vil derfor gå efter et bredt samarbejde med stater, der er aktive inden for tværfaglig arktisk forskning og med hensyn til etablering af forskningsinfrastrukturer. Koordinering af arktiske forskningsprogrammer vil være et vigtigt bidrag til at udbygge viden og vil øge forskningsprogrammernes effektivitet og sikre, at de får størst mulig effekt.

Der vil blive taget behørigt hensyn til de sociale og økonomiske dimensioner af udfordringerne, f.eks. klima- og miljøændringer og deres konsekvenser for de lokale befolkninger og den økonomiske aktivitet.

⁶ KOM(2010) 546 af 6.10.2010.

⁷ KOM(2011) 808 og ledsagende forslag KOM(2011) 809, KOM(2011) 810, KOM(2011) 811 og KOM(2011) 812 af 30.10.2011.

1.3 Udnyttelse af information

Samling af de eksisterende informationskilder er den bedste måde til at sikre, at de politiske beslutningstagere er velinformede, og at udviklingen af Arktis kan forløbe på en måde, der er ansvarlig og bringer fordele til arktiske stater og lokalsamfund.

- Ved at basere sig på rapporten "EU Arctic Footprint and Policy Assessment"⁸ vil Kommissionen yderligere fremme deling af information med de arktiske stater og andre interessenter til støtte for fastlæggelse af politikker. Dette vil også omfatte oplysninger hidrørende fra operationel overvågning og observationer, telemåling, forskning og overvågning i lokalsamfundene samt traditionel viden
- Kommissionen vil gennemføre en forberedende foranstaltning med et budget på 1 mio. EUR, der er godkendt af budgetmyndigheden, til strategisk vurdering af udviklingens konsekvenser for Arktis. Projektet vil også følge op på forslaget i 2008-meddelelsen om at undersøge mulighederne for at skabe et europæisk arktisk informationscenter, og man vil i den forbindelse teste en arktisk informationsplatform, der er baseret på et netværk af førende centre for arktisk forskning og universiteter i og uden for EU.

EU vil samarbejde med arktiske stater om at fremme overvågningskapaciteten, herunder ved anvendelse af satellitter.

- Satellitter i jordkredsløb er vigtige kommunikations-, navigations- og observationsredskaber i Arktis. EU-satellitprogrammer yder allerede betydelig støtte til dem, der lever og arbejder i regionen. Den indsats vil blive øget med den planlagte ibrugtagning af Galileo og de nye Sentinelsatellitter under programmet for global miljø- og sikkerhedsovervågning (GMES). Sentinelsatellitterne vil gøre det muligt at overvåge isens tykkelse og udbredelse. Herudover kan de bidrage til gennemførelse af den nyligt indgåede aftale mellem Arktisk Råds medlemsstater om eftersøgning og redning
- EU er i samarbejde med medlemsstaterne ved at udvikle en platform til samling af data om tilstanden for havene i og omkring Europa og højresolutionskortlægning af havbunden, som skal være klar senest i 2020. Kortene over havbunden kan anvendes til at fastlægge sikre transportruter i de arktiske vande
- EU vil støtte det fælles miljøinformationssystem (SEIS) og etablere et netværk, der giver onlineadgang til miljøoplysninger, samt støtte den nylige etablering af det såkaldte Sustained Arctic Observing Network (SAON), der skal styrke den internationale indsats for koordineret panarktisk observation og dataudvekslingssystemer, der tjener samfundsmæssige behov, navnlig i relation til miljø-, samfunds- og sundhedsanliggender og økonomiske og kulturelle anliggender.

2. ANSVAR

EU har stærke bånd til Arktis: ikke kun i historisk, økonomisk og geografisk henseende, men også som importør af naturressourcer og gennem sin interesse og sit ansvar for det globale

⁸ <http://arctic-footprint.eu>.

miljø. Arktis frembyder både udfordringer og muligheder, der i betydeligt omfang vil berøre de europæiske borgeres liv i de kommende generationer. Med disse udfordringer og muligheder følger ansvar. EU ønsker at bidrage ansvarligt til udviklingen i Arktis gennem sine finansieringsprogrammer og ved at fremme sikker og bæredygtig forvaltning og anvendelse af ressourcerne i regionen.

2.1 EU-finansiering til fremme af bæredygtig udvikling

I de seneste år er der med EU's regionale finansieringsprogrammer og andre samarbejdsprogrammer og aftaler investeret betydeligt i udviklingen af den arktiske region. Den geografiske rækkevidde af visse programmer omfatter ikke kun EU-medlemsstater, men også Grønland, Island, Norge og Den Russiske Føderation.

- Ved at styrke og sammenknytte de forskellige finansieringsredskaber, som Unionen råder over (Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne, Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og instrumentet for førtiltrædelse), kan den have en positiv indvirkning på udviklingen i Arktis, som er til fordel for lokalsamfundene og de oprindelige folk. Kommissionen vil i Europa 2020-strategiens ånd være rede til med de relevante medlemsstater at drøfte, hvordan finansieringsmulighederne inden for de flerårige finansielle rammer for 2014-2020 kan bidrage til at nå dette mål. Det vil være vigtigt at sikre, at EU-finansierede programmer er effektive, tilgængelige og opfylder udviklingsbehovene hos de lokale befolkninger
- EU er som den største bidrager forpligtet i forhold til fonden for støtte til miljøpartnerskabet (NDEP), som yder støtte til projekter i Barentsregionen i Arktis vedrørende miljøaktiviteter og bekæmpelse af nuklear forurening. Der bliver arbejdet videre med projektet vedrørende kommunal vand- og spildevandsservice for Arkhangelsk med et tilskud på 8,2 mio. EUR. Projektet vil medføre en begrænsning af de direkte udledninger af spildevand og forbedre energieffektiviteten
- Den geografiske rækkevidde og prioriteterne for den fremtidige eksterne indsats og regionale og grænseoverskridende samarbejdsprogrammer (f.eks. for den nordlige periferi) kunne udvides for at muliggøre mere samarbejde i polarområderne og sikre, at EU's udviklingsbidrag til hele den arktiske region øges.

2.2 Fremme af bæredygtig forvaltning og anvendelse af ressourcer

De arktiske stater og EU har en fælles interesse i at sikre, at Arktis' naturlige ressourcer både til lands, til havs og på eller under havbunden anvendes bæredygtigt og ikke forringer det arktiske miljø samt kommer lokalsamfundene til gode.

- Med henblik på at øge minedrifts- og olieudvindingsaktiviteter i den arktiske region vil EU arbejde sammen med arktiske partnere og den private sektor for at udvikle miljøvenlig lavrisikoteknologi, der kan anvendes af udvindingsindustriene. Nordiske mineselskaber og universiteter og forskere er f.eks. vigtige partnere i tilknyttede RP7-projekter som f.eks. ProMine⁹ og I²Mine¹⁰. Kommissionen fremlagde den

⁹ <http://promine.gtk.fi/>.

¹⁰ <http://www.i2mine.eu/>.

27. oktober 2011 et forslag til forordning om sikkerhed i forbindelse med offshore olie- og gasprospektering, -udvinding og -produktion¹¹.

- Kommissionens forslag til et styrket partnerskab mellem EU og Grønland giver også mulighed for at samarbejde om beskyttelse af Grønlands miljø samtidigt med, at landets økonomi sikres udvikling og diversificering. Partnerskabet vil også muliggøre øget dialog om naturressourcer med henblik på udveksling af knowhow og erfaringer. Den 13. juni blev der undertegnet en hensigtserklæring inden for rammerne af partnerskabet mellem EU og Grønland
- Skibstransporten i Arktis bør også udvikles bæredygtigt. Selv om der ikke umiddelbart er udsigt til, at skibsfart bliver mulig hele året rundt i de arktiske vande, er EU parat til at bistå med udvikling af bæredygtig skibsfart, f.eks. på Nordsørutten. Sikkerhed og miljøkonsekvenser er i den forbindelse meget vigtige elementer. Kommissionen og EU-medlemsstaterne følger udviklingen inden for den arktiske søtransport på nært hold, herunder trafikken og hyppigheden af handelsskibe og krydstogtskibe på Nordsørutten, i Nordvestpassagen eller arktiske vande i almindelighed samt praksis i eller krav fra kyststater, som har indflydelse på den internationale skibsfart. Via Kommissionen og medlemsstaterne støtter EU DIS' udvikling af en obligatorisk kodeks for polare områder. Når Galileosystemet for satellitbaseret positionsbestemmelse og navigation bliver operationelt i 2014, burde det sammen med lignende systemer også medføre øget sikkerhed og øget efterforsknings- og redningskapacitet i Arktis
- Eftersom skibsulykker ville kunne forvolde betydelig skade på miljøet, støtter Kommissionen derfor med bistand fra Det Europæiske Søfartssikkerhedsagentur dels den indsats, der gøres af Arktisk Råd med hensyn til katastrofeberedskab, -forebyggelse og -indsats, dels opfølgning af de anbefalinger om maritim sikkerhed, der blev formuleret i evalueringen af skibsfarten i Arktis fra 2009
- Som stor forbruger og importør af energi og råstoffer og leverandør af teknologi på disse områder har EU en interesse i den ressourcepolitiske udvikling i de arktiske stater. EU vil satse på at opbygge stabile og langsigtede partnerskaber med leverandører som f.eks. Canada, Norge, Den Russiske Føderation, USA og andre relevante partnere. Som en ekstern prioritet i sin råstofstrategi vil EU føre et aktivt råstofdiplomati¹² over for de relevante arktiske stater med henblik på at sikre adgang til råstoffer, navnlig gennem strategiske partnerskaber og politikdialoger. Bæredygtig forvaltning af ressourcer bør desuden yde et betydeligt bidrag til den samfundsmæssige og økonomiske udvikling af f.eks. Barentsregionen
- En tredjedel af de fisk, der fanges i Arktis, sælges på det europæiske marked. Undersøgelser viser, at dette tal vil kunne stige, hvis fiskebestandene bevæger sig nordpå som følge af havenes opvarmning. Det er EU's ønske at sikre et godt samarbejde med de arktiske stater med hensyn til bæredygtig forvaltning af havets biologiske ressourcer. EU støtter udnyttelse af de arktiske fiskeressourcer på et bæredygtigt niveau og baseret på kvalificeret videnskabelig rådgivning, samtidigt med at de lokale kystsamfunds rettigheder respekteres. EU går i den forbindelse

¹¹ KOM(2011) 688 af 27.10.2011.

¹² KOM(2011) 25 af 2.2.2011.

fortsat ind for anvendelse af forsigtighedsprincippet, som indebærer, at der forud for udnyttelse af nye fiskerimuligheder fastlægges bestemmelser om bevaring og forvaltning af fiskebestande for de dele af det åbne hav i Arktis, der endnu ikke er omfattet af et internationalt bevarings- og forvaltningssystem. På møder inden for rammerne af ministerkonferencen om fiskeriet i Nordatlanten har Kommissionen således gjort opmærksom på behovet for fælles forvaltning af fiskebestandene på åbent hav. De regionale fiskeriforvaltningsorganisationer kunne i princippet udvide deres geografiske rækkevidde til dette formål

- Hvad angår sælfangst, vil Kommissionen inden udgangen af 2012 aflægge rapport om gennemførelsen af forordning (EF) nr. 1007/2009 i EU-medlemsstaterne, herunder anvendelsen af den fritagelse, der muliggør handel med sælprodukter hidrørende fra jagt, der drives af inuitterne og andre oprindelige folk, og som tjener til livets opretholdelse. EU vil respektere resultatet af igangværende procedurer angående denne forordning i WTO og ved Den Europæiske Unions domstol
- EU vil undersøge yderligere muligheder for nyskabende økonomiske aktiviteter som f.eks. yderligere udvikling af bæredygtig turisme, herunder grøn turisme, og vedvarende energi. Den arktiske turisme - navnlig med krydstogtskibe - er tiltagende. Kommissionen støtter og deltager i de analyser og drøftelser, der gennemføres i DIS, Arktisk Råd og andre steder om forbedring af passagersikkerheden for krydstogtskibe i Arktis - navnlig i områder med begrænsede eftersøgnings- og redningsmuligheder. Med EU's regionale og grænseoverskridende og tværnationale programmer for de arktiske EU-områder ydes der støtte til flere projekter med en ny tilgang til turisme i Arktis¹³ som f.eks. turistguiden for den nordlige periferi¹⁴, der udgør en innovativ informationsservice for turister.

3. EU'S ENGAGEMENT

EU har til hensigt at styrke sin politik for Arktis, som er under udvikling, i et tæt samarbejde med medlemsstaterne, de fem arktiske stater uden for EU samt lokalbefolkningerne, herunder oprindelige folk. Arktiske stater spiller den primære rolle i regionen, både hver for sig og i regionale organer. EU anerkender, at der findes omfattende retlige rammer for Det Arktiske Hav, herunder FN's havretskonvention (UNCLOS) og andre relevante internationale instrumenter¹⁵ og mener, at UNCLOS udgør et meget vigtigt grundlag for forvaltning af Det Arktiske Hav. EU anerkender også det bemærkelsesværdige internationale samarbejde, der allerede er etableret mellem arktiske stater og med de forskellige regionale arktiske forummer. Det er af afgørende interesse for Den Europæiske Union at opretholde et godt internationalt samarbejde i den arktiske region og at støtte regionens stabilitet.

EU finder, at Arktisk Råd er det vigtigste forum for internationalt samarbejde i regionen. Kommissionens tjenestegrene, Tjenesten for EU's opræden udadtil (EU-udenrigstjenesten) og EU-agenturerne har deltaget som ad hoc-observatører i Arktisk Råds møder og deltaget aktivt i dets arbejdsgrupper. Den 1. december 2008 ansøgte Kommissionen på EU's vegne om at

¹³ <http://www.interregnord.com/en/projects/north/1-trade-and-industry-development.aspx>.

¹⁴ <http://www.northernperiphery.eu/en/projects/show/&tid=82>.

¹⁵ Udførlige beskrivelser af de relevante instrumenter findes i rapporter på følgende adresser "Arctic TRANSFORM" <www.arctic-transform.eu> og "EU Arctic Footprint and Policy Assessment" <http://arctic-footprint.eu/sites/default/files/AFP_A_Final_Report.pdf>.

blive permanent observatør i Arktisk Råd. Efter vedtagelsen i maj 2011 af kriterier for adgang for observatører fremsendte Kommissionen i december 2011 ajourførte oplysninger i et brev, der var undertegnet af både Kommissionens næstformand Catherine Ashton og kommissær Maria Damanaki, og stilet til formanden for Arktisk Råd, den svenske udenrigsminister Carl Bildt. Observatørstatus som defineret af Arktisk Råd ville gøre det muligt for EU at øge samarbejdet og yde et positivt bidrag til rådets arbejde. Det ville gøre det muligt for Den Europæiske Union at få et mere detaljeret kendskab til de arktiske partners overvejelser, hvilket er vigtigt i forbindelse med fastlæggelsen af EU's egne interne politikker. En observatørstatus vil supplere EU's arktiske engagement gennem Det Euro-arktiske Barentsråd og den nordlige dimension. EU's engagement vil omfatte følgende:

- EU vil søge at øge sit samarbejde om arktiske anliggender i sine bilaterale dialoger med alle sine arktiske partnere: Canada, Island, Norge, Den Russiske Føderation og USA
- Hvis Island bliver medlem af EU (Island ansøgte om at blive medlem af EU i juni 2009), vil EU's engagement i arktiske anliggender blive fremmet yderligere og bidrage til at adressere fælles anliggender. De igangværende tiltrædelsesforhandlinger udgør også rammer, der giver mulighed for at drøfte visse politikker i tilknytning til Arktis
- Hvad angår Grønland, er forbindelserne til EU fastlagt i afgørelsen om oversøiske lande og territorier og det vidtrækkende partnerskab mellem EU og Grønland. Kommissionen fremlagde den 7. december 2011 et lovforslag om fornyelse af partnerskabet for perioden 2014-2020¹⁶. Kommissionen har som led i det fremtidige partnerskab foreslået en styrket dialog om arktiske spørgsmål, som ikke kun sætter EU i stand til at forbedre sit kendskab til fjerntliggende arktiske samfund, men også gør det muligt at udveksle værdifuld viden om anliggender af fælles interesse
- Det er meget vigtigt, at der i forbindelse med spørgsmål om økonomisk udvikling tages hensyn til de arktiske lokalbefolknings synspunkter. EU vil se på, hvordan det kan sikres, at repræsentanterne for de arktiske oprindelige folk informeres og konsulteres om de EU-politikker, der berører dem, og gives passende platforme, hvor de over for EU-institutioner og -repræsentanter kan give udtryk for, hvad der særligt optager dem. Kommissionen og EU-udenrigstjenesten vil med det sigte øge indsatsen for at sikre en regelmæssig dialog med de oprindelige folk
- EU vil inden for de relevante internationale rammer fortsætte sit arktiske engagement, hvad angår spørgsmål som biodiversitet, økosystemforvaltning, persistente organiske miljøgifte, beskyttede havområder, international skibsfart, miljønormer og normer for maritim sikkerhed. Dette bør baseres på eksisterende internationale lov, internationale konventioner og aftaler og ske i samarbejde med internationale organer som f.eks. FN, Arktisk Råd og Den Internationale Søfartsorganisation (DIS). Den Europæiske Union vil også overveje måder, hvorpå den kan støtte den effektive gennemførelse af aftaler vedtaget af Arktisk Råd
- Kommissionen vil fortsat samarbejde med internationale partnere om indberetning og evaluering af havmiljøets tilstand. Den vil også fortsætte med at fremme

¹⁶ KOM(2011) 846 af 7.12.2011.

anvendelse af strategiske miljøkonsekvensundersøgelser i en grænseoverskridende kontekst gennem opfyldelse af Espookonventionen¹⁷. Kommissionen har f.eks. fortsat sin dialog om Espookonventionen med Den Russiske Føderation, som i juli 2011 iværksatte interne procedurer med henblik på at ratificere denne konvention. Herudover er samarbejdet om miljøovervågning blevet øget under moderniseringspartnerskabet mellem EU og Rusland

- For så vidt angår økosystemforvaltning vil EU fortsat arbejde inden for rammerne af Oslo- og Paris-konventionerne for beskyttelse af havmiljøet i det nordøstlige Atlanterhav med henblik på at skabe et netværk af beskyttede arktiske havområder og evaluere, hvorvidt de eksisterende foranstaltninger er egnede til at forvalte olie- og gasudvindingsaktiviteter under ekstreme klimatiske betingelser under hensyn til disse aktiviteters potentielle miljøkonsekvenser. Kommissionen og EU-agenturerne bidrager også til arbejdet omkring dette spørgsmål i Arktisk Råds arbejdsgruppe vedrørende beskyttelse af det arktiske havmiljø. Samtidigt fortsætter EU i kompetente FN-organer med at slå til lyd for beskyttelse af biodiversiteten i områder, som ligger uden for de nationale jurisdiktioner - eventuelt under De Forenede Nationers havretskonvention
- EU vil også række ud til ikke-statslige arktiske organisationer. Kommissionen har også styrket sin dialog med berørte parter om miljøpolitikken. Der blev i juli 2011 iværksat et projekt om etablering af en NGO-dialog om arktiske miljøspørgsmål. Der blev i januar 2012 afholdt et NGO-forum for første gang, og det er hensigten, at der skal afholdes et sådant forum to gange om året.

Del 2 – Sammenfatning af EU's bidrag til Arktis siden 2008

Denne anden del af den fælles meddelelse er et svar på Rådets konklusioner fra december 2009, og der sættes heri fokus på EU's stadigt flere aktiviteter i regionen og ses nærmere på de spørgsmål, som er omhandlet i Kommissionens meddelelse – ”Den Europæiske Union og Den Arktiske Region” - der blev offentliggjort i november 2008. EU er nødt til at yde et vigtigt og stadigt mere omfattende bidrag til at sikre effektiv miljøbeskyttelse samtidigt med, at Arktis' økonomiske potentiale udnyttes på en bæredygtig måde. Dette engagement fremgår af en lang række aktiviteter i den arktiske region med fokus på spørgsmål som klimaændringer, miljøforringelser, bæredygtig forvaltning og udnyttelse af energi, råstoffer og fiskeressourcer samt nye økonomiske aktiviteter som f.eks. turisme og nye ruter for søtransport. Betydningen af dialog med de arktiske stater og de oprindelige folk i regionen understreges.

1. BESKYTTELSE OG BEVARING AF ARKTIS I ENIGHED MED DE LOKALE BEFOLKNINGER

Klimaændringer og miljø

Der gøres fremskridt med hensyn til at sikre den nødvendige globale reduktion af alle de største drivhusgasudlederens emissioner. EU er på vej mod at opfylde sine Kyotoforpligtelser, hvad angår klimaændringer, og har lovgivet om sin reduktion af drivhusgasser med 20 %. Kommissionen har offentliggjort en "Køreplan for omstilling til en konkurrencedygtig

¹⁷ Espookonventionen om vurdering af virkningerne på miljøet på tværs af landegrænserne er en UNECE-konvention, der blev undertegnet i Espoo, Finland, i 1991, og som trådte i kraft i 1997.

lavemissionsøkonomi i 2050"¹⁸. EU's indsats inden for central enabling-teknologi, navnlig et bidrag med avanceret teknologi til fremstilling af ren energi, er et andet element. Under ét vil en sådan indsats få stor betydning for Arktis, hvad angår reduktion af den forurening, der skyldes klimaændringerne. EU bidrog også til at etablere Durbanplatformen for en styrket indsats (Durban Platform for Enhanced Action) i december 2011¹⁹ og slår til lyd for et nyt bredt retsinstrument, der skal være aftalt senest i 2015. EU er også blevet ved med at spille en ledende rolle i den internationale indsats for at reducere persistente organiske miljøgifte gennem både Stockholmkonventionen og konventionen om grænseoverskridende luftforurening, som er aftalt i FN's Økonomiske Kommission for Europa.

Rapporten "EU Arctic Footprint and Policy Assessment"²⁰ blev offentliggjort i januar 2011. Den giver et overblik over den indvirkning, som EU frem til 2030 kan have på ni områder som f.eks. biodiversitet, transport, energi, fiskeri og klimaændringer. Andre forskningsprojekter, der nyder godt af EU-finansiering (f.eks. CLEAR and ArcRisk), medvirker til at tilvejebringe ny viden om følgerne af grænseoverskridende forurening for sundhedstilstanden for de arktiske befolkninger. EU har også fremmet anvendelse af konsekvensevalueringer gennem efterlevelse af Espookonventionen om vurdering af virkningerne på miljøet på tværs af landegrænserne og den tilhørende protokol om strategisk miljøvurdering. Kommissionen har fortsat sin dialog om Espookonventionen med Den Russiske Føderation, som i juli 2011 iværksatte interne procedurer med henblik på at ratificere denne konvention. Som en prioritet under moderniseringspartnerskabet mellem EU og Rusland er der endvidere sket en styrkelse af samarbejdet om miljøovervågning. Det Europæiske Miljøagentur har sammen med sine russiske partnere aftalt en række initiativer om fælles miljøovervågning, navnlig i Arktis, herunder indførelse af et system til indsamling og deling af forureningsdata for vandet og luften og transport af forurening over lange afstande samt forbedret forvaltning af affald og farlige kemikalier.

Efter forhandlinger inden for rammerne af Det Euro-arktiske Barentsråd, undertegnede de berørte stater i 2008 en aftale om forebyggelse af katastrofer og nødhjælp, som blev ratificeret af parterne.

Støtte til oprindelige folk og lokalbefolkninger

EU har været aktivt involveret i indsatsen for at sikre vedtagelse af De Forenede Nationers erklæring om oprindelige folks rettigheder. EU søger at integrere menneskerettighederne og spørgsmål om oprindelige folk i alle sine interne og eksterne politikker, herunder i de politiske dialoger med tredjelande og i regionale og multilaterale organisationer. EU yder også finansiell støtte til civilsamfundsorganisationer, der gør en indsats for de oprindelige folk, navnlig gennem det europæiske initiativ for demokrati og menneskerettigheder (EIDHR).

Kommissionen er i fortsat dialog med de oprindelige folk i Arktis. Kommissionen var den 9. marts 2010 vært for en workshop med titlen "Arktisk dialog"²¹. Initiativet blev vel modtaget af deltagerne, som understregede betydningen af at involvere de oprindelige folks repræsentanter i beslutningstagningen. Kommissionen mødtes igen med repræsentanterne for de oprindelige folk i Tromsø, Norge, i januar 2011. EØS inviterede også grupper af oprindelige arktiske folk til at deltage i en workshop i juni 2011 for at diskutere anvendelsen

¹⁸ KOM(2011) 112 af 8.3.2011.

¹⁹ FN's rammekonvention om klimaændringer (COP 17 i Durban).

²⁰ <http://arctic-footprint.eu>.

²¹ <https://webgate.ec.europa.eu/maritimeforum/content/1831>.

af læg- og lokalviden og traditionel viden i forbindelse med overvågning af det arktiske miljø og evaluering af tendenser og forandringer, der berører befolkningerne i Arktis.

EU yder en betydelig finansieringsstøtte gennem forskellige initiativer for grupper af oprindelige folk og lokalbefolkninger. Finansieringsprogrammer i løbet af samfinansieringsperioden 2007-2013 beløber sig til 1,14 mia. EUR eller 1,98 mia. EUR inkl. EU-medlemsstaternes medfinansiering:

- Der blev under Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) for 2007-2013 afsat 4,3 mio. EUR til Sápmidelprogrammet til støtte for samernes udvikling af deres kultur og erhverv på en bæredygtig måde²². Hertil kommer, at Interregprogrammet IVA Nord²³, som Sápmi er omfattet af, med en EU-finansiering på 34 mio. EUR (i alt 57 mio. EUR) har til formål at gøre de allernordligste regioner i Finland, Sverige og Norge mere tiltrækkende og at styrke deres konkurrenceevne
- Tilsvarende mål ligger til grund for Botnia-Atlantica²⁴-programmet, som dækker de nordlige regioner i Finland, Sverige og Norge (EU-finansiering på 34,4 mio. EUR ud af i alt 60,9 mio. EUR) og Interreg IVA-programmet²⁵ for Sverige og Norge (EU-finansiering på 37 mio. EUR ud af i alt 68 mio. EUR)
- Northern Periphery-programmet²⁶, der omfatter Irland, Finland, Sverige og Det Forenede Kongerige samt Færøerne, Grønland, Island og Norge (og mulig deltagelse af Den Russiske Føderation og Canada), har et budget på 59 mio. EUR, hvoraf EU-finansieringen beløber sig til 35 mio. EUR. Programmet tager sigte på at hjælpe fjerntliggende samfund i den nordlige del af Europa med at udvikle deres økonomiske, sociale og miljømæssige potentiale
- Med det tværnationale program for Østersøregionen²⁷ (som EU finansierer med 217 mio. EUR ud af 278 mio. EUR), som omfatter de nordlige dele af Den Russiske Føderation, finansieres den botniske grønne logistikkorridor, som skal forbinde den nordlige del af Skandinavien og Barentshavet med de endelige markeder i Østersøområdet og Centraleuropa
- I perioden 2007-2013 investerer EFRU 243 mio. EUR i programmet for Nordsverige og 177 mio. EUR i Mid-North-programmet for Sverige, som skal forbedre disse regioners konkurrenceevne²⁸. Der er taget hensyn til spørgsmål relateret til samerne på de forskellige prioriterede områder
- EFRU-programmet for Nordfinland²⁹ opererer med et samlet budget på 1,1 mia. EUR, hvoraf 311,3 mio. EUR kommer fra EU-budgettet. Programmet

²² Samlet finansiering: 6,7 mio. EUR <http://www.interregnord.com/en/projects/sapmi/4-sapmi-borderless-development.aspx>

²³ <http://www.interregnord.com/en/projects.aspx>.

²⁴ <http://www.botnia-atlantica.eu>.

²⁵ <http://www.interreg-sverige-norge.com/>.

²⁶ <http://www.northernperiphery.eu/en/projects/main/>.

²⁷ http://eu.baltic.net/Project_Database.5308.html?&&contentid=70&contentaction=single.

²⁸ <http://www.tillvaxtverket.se/huvudmeny/euprogram/programomraden/ovrenorrand>

²⁸ <http://www.tillvaxtverket.se/huvudmeny/euprogram/programomraden/mellerstanorrand>.

²⁹ http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/finland/fi1a_en.htm?4.

og

omfatter særlige prioriterede foranstaltninger for samerne, som understøtter iværksætter og erhvervsaktiviteter baseret på samernes kultur

- Kolarcticprogrammet³⁰ er et af 13 grænseoverskridende samarbejdsprogrammer, der i øjeblikket samfinansieres under det europæiske naboskabs- og partnerskabsinstrument (ENPI) og EFRU. Programmets budget for perioden 2007-2013 beløber sig til 70,48 mio. EUR, og heraf finansierer EU 28,24 mio. EUR. De nordlige regioner i Finland, Sverige, Norge og Den Russiske Føderation deltager i programmet
- For den subarktiske del af Barentsregionen er der et andet grænseoverskridende samarbejdsprogram – Kareliaprogrammet³¹ – som har et samlet budget på 46,5 mio. EUR, hvoraf 23,2 mio. EUR kommer fra EU-budgettet, og den resterende del består af bidrag fra medlemsstaterne og Den Russiske Føderation.

Gennem partnerskabet på social- og sundhedsområdet inden for rammerne af den nordlige dimension (NDPHS) er der fastlagt en arbejdsplan for forbedring af mental sundhed, bekæmpelse af afhængighed og fremme af børns udvikling og sundhedstilstanden hos de oprindelige folk. Arbejdsplanen skal være gennemført i 2013.

Hvad angår sælfangst, blev der forud for vedtagelsen af forordning (EU) nr. 1007/2009 om handel med sælprodukter gennemført en bred offentlig høring³², herunder af oprindelige folk. Inuitterne har anfægtet denne lovgivning. En ansøgning blev afvist i september 2011 af EU-Domstolen med henvisning til, at den var uantagelig³³; en anden sag er under behandling. Der er også nedsat et WTO-panel, som på foranledning af Canada og Norge skal behandle forbuddet.

Forskning, overvågning og evalueringer

EU og medlemsstaterne har tilsammen været de førende bidragsydere til arktisk forskning i de seneste 10 år. EU har afsat omkring 200 mio. EUR til arktisk forskning. EU støtter forskning, der fokuserer på bæredygtig udvikling og global miljøforandring og tager sigte på at forbedre forståelsen af deres indbyrdes sammenhæng med naturprocesser, der berører Arktis, og som i særlig grad fokuserer på klimaændringer og i stigende grad på deres konsekvenser for de lokale befolkninger og den økonomiske aktivitet.

Tolv projekter, der er iværksat siden 2008 under EU's syvende rammeprogram for forskning (RP7), bidrager til at lukke huller på de ovennævnte områder og styrke langsigtet overvågning og tilgængelighed af data om naturlige og menneskeskabte processer i Arktis. Yderligere otte projekter støtter etablering af nye førende forskningsnetværk og infrastrukturer i Europa, mens de eksisterende styrkes. Der er under EU's forskningsprogrammer tætte forbindelser til alle arktiske stater. Færøerne, Norge og Island er lande, der formelt er associeret med FP7, og har som sådan de samme rettigheder som EU-medlemsstater under dette instrument. Hertil kommer, at EU har samarbejdsaftaler om videnskab og teknologi med Canada, Den Russiske Føderation og USA, som omfatter forskningsprogrammer inden for miljø, sundhed, fiskeri,

³⁰ <http://www.kolarcticenpi.info/ourprojects>.

³¹ <http://www.kareliaenpi.eu/en>.

³² http://ec.europa.eu/environment/biodiversity/animal_welfare/seals/seal_hunting.htm

³³ Rettens kendelse af 6. september 2011, sag T-18/10.

transport, energi og rummet. Forskningspartnere fra disse lande deltager jævnligt i FP7-foranstaltningerne.

EU og projekter, der understøttes under FP7, bidrager aktivt til den internationale indsats for at fremme polarforskning og koordinere internationale forskningsdagsordener. Eksempler herpå er Det Internationale Polarår 2007-2009.

Hvad angår fremme af overvågningskapaciteten, støtter EU det fælles miljøinformationssystem (SEIS), som tager sigte på at modernisere de nuværende indberetningssystemer og etablere et netværk, der giver onlineadgang til data. Kvaliteten og rettidigheden af miljøoplysninger om Arktis skal derfor forbedre og eventuelt føre til bedre vidensbaseret beslutningstagning. Hertil kommer, at EU støtter andre programmer og initiativer af relevans for den arktiske region, f.eks. den globale miljø- og sikkerhedsovervågning (GMES), gruppen om jordobservation (GEO) og det globale system af jordobservationssystemer (GEOSS). EØS har også været aktiv med oprettelsen af Sustained Arctic Observing Network (SAON).

2. FREMME AF BÆREDYGTIG ANVENDELSE AF NATURRESSOURCER

Kulbrinter og råstoffer

Siden adgang til råstoffer forbliver et vigtigt element i EU's indsats for at gå over til en højteknologiøkonomi med stor værditilvækst, har Kommissionen vedtaget en meddelelse om råvarer og råstoffer, som styrkede den trebenede tilgang til sikring af bæredygtige forsyninger af råstoffer: forsyninger fra globale markeder (det eksterne element), bæredygtige forsyninger fra kilder i EU og genbrug og ressourceeffektivitet.

Kommissionen har også for nylig vedtaget en meddelelse med titlen "EU's energipolitik: Samarbejde med partnere uden for EU"³⁴, som fastlægger en vidtrækkende strategi for EU's eksterne energiforbindelser, der skal forbedre gennemsigtigheden af energiaftaler med tredjelande, styrke koordineringen mellem medlemsstaterne og udvikle energipartnerskaber med nøglelande.

Transport

Det forbliver et centralt EU-mål at sikre fuld efterlevelse af international ret og internationale principper som fastsat i UNCLOS, herunder principperne om retten til fri sejlads og til fredelig gennemsejling³⁵. En undersøgelse vedrørende de retlige aspekter ved sejlads i arktiske vande blev afsluttet i april 2010³⁶.

Gennem udviklingen af multimodale transeuropæiske netværk, som også omfatter det allernordligste Europa, gøres der bestræbelser for at etablere transeuropæiske forbindelser. Disse er til umiddelbar fordel for Arktis. Aftalememorandummet om et partnerskab om transport og logistik inden for rammerne af den nordlige dimension (NDPTL) er nu ved at komme ind i sin operationelle fase med identificering (som skal godkendes af partnerne) af et infrastrukturnetværk og potentielle prioriteter vedrørende transportrelaterede projekter.

³⁴ KOM(2011) 539 af 7.9.2011.

³⁵ Transitpassage nævnes også i Rådets konklusioner.

³⁶ <https://webgate.ec.europa.eu/maritimeforum/content/2396>.

3. INTERNATIONALT SAMARBEJDE

EU's politik for Arktis, som er under udvikling, tager sigte på etablering af en kohærent og global tilgang til de spørgsmål, hvor den arktiske region har indflydelse på EU og omvendt. Dette er baseret på eksisterende international ret (navnlig UNCLOS) og samarbejde med internationale organer som f.eks. Arktisk Råd og DIS samt med arktiske stater, autonome områder, oprindelige folk, lokalbefolkninger og andre berørte parter.

EU har siden 2008 øget sin deltagelse i det arktiske samarbejde betydeligt, navnlig gennem sit engagement i forhold til Arktisk Råd og dets medlemmer. Arktisk Råd er fortsat det vigtigste forum for internationalt samarbejde i regionen, og dets nylige aftale om flyeftersøgning og maritim eftersøgning og redning i Arktis er et vigtigt tegn på udviklingen i samarbejdet.

Der finder også regionalt samarbejde sted inden for rammerne af Det Euro-arktiske Barentsråd, som Kommissionen er medlem af, og Den Nordlige Dimension (ND), som er en fælles politik for EU, Island, Norge og Den Russiske Føderation. På ND-ministermødet i 2010 fik ND-styringsgruppen til opgave at overveje måder, hvorpå Den Nordlige Dimensions Arktiske Vindue kan udvikles, uden at der arbejdes overlappende inden for rammerne af mandaterne for Arktisk Råd og Det Euro-arktiske Barentsråd. Ministrene bemærkede, at det ville skulle overvejes, hvordan oprindelige folk kunne inddrages i overvejelserne. Styringsgruppen har opfordret repræsentanter for de oprindelige folk til at deltage i møder og anmodet om, at der i forbindelse med ND-partnerskaber og -initiativer overvejes yderligere aktioner vedrørende Arktis.

Der samarbejdes også bilateralt med arktiske stater. Arktisk samarbejde optræder jævnligt på dagsordenen for bilaterale møder med arktiske stater, herunder Canada, Den Russiske Føderation og USA, som alle er strategiske partnere for EU. De besøg, der er aflagt af den højtstående repræsentant/næstformand Catherine Ashton og kommissær Maria Damanaki i de arktiske områder i Finland, Sverige, Norge, herunder Svalbard, og Grønland, understregede regionens betydning og gav mulighed for en førstehåndsvurdering af ændringerne og for at drøfte udfordringerne med lokalbefolkningerne, samernes og inuitternes repræsentanter samt Arktiseksperter.

Hertil kommer, at EU-delegationerne har spillet en vigtig rolle med hensyn til at viderefremme EU-politikker til regeringer og offentligheden og informere EU om nationale arktiske aktiviteter, som er relevante for de arktiske stater.

Hvad angår Grønland, giver det nuværende partnerskab mulighed for politikdialog om områder af fælles interesse - ud over målrettet finansiel bistand - som f.eks. forskning, råstoffer og energi. I perioden 2007-2013 vil Grønland modtage finansiel EU-støtte, der beløber sig til 25 mio. EUR pr. år i 2006-priser. Den prioriterede sektor for finansielt samarbejde i perioden 2007-2013 er uddannelse, og både Grønland og Danmark har udtrykt interesse for at opretholde fokus på den sektor i den kommende finansielle periode (2014-2020). Partnerskabet mellem EU og Grønland supplerer partnerskabsaftalen om fiskeri mellem EU og Grønland og fastsætter EU's finansielle bidrag til udvikling ud over fiskeriområdet. Den nuværende protokol for fiskeriaftalen udløber ved udgangen af 2012, og i februar 2012 blev der uden problemer taget en ny treårig protokol i brug. I henhold til den nye protokol vil EU årligt yde et finansielt bidrag, herunder sektorstøtte, til Grønland på op til 17,8 mio. EUR. EØS og Grønland undertegnede i 2010 en samarbejdsaftale, der skal støtte bæredygtig udvikling og beskytte og forbedre miljøet gennem målrettet, relevant og pålidelig information til politiske beslutningstagere i Grønland og Europa. EØS og Grønlands

Departement for Sundhed undertegnede i januar 2012 en samarbejdsaftale, der dækkede miljø- og sundhedsspørgsmål.